

SUOMALAIS-NORJALAINEN RAJAVESISTÖKOMISSIO
NORSK-FINSK GRENSEVASSDRAGSKOMMISSJON

PÖYTÄKIRJA

Suomalais-norjalaisen rajavesistökomission kokous Kaarasjoki, Norja 22.-24.5.2023

1. Kokouksen avaus

Komission norjalainen puheenjohtaja Lisa B. Helgason avasi kokouksen klo 09.08.
Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Svein Atle Somby toivotti komission tervetulleeksi Kaarasjoelle.

2. Läsnäolijat ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtajat esittelivät maidensa osanottajat. Suomesta paikalla olivat seuraavat komission jäsenet: Suomen puheenjohtaja Timo Jokelainen (Lapin ELY-keskus), jäsen Jari Huhtamalla (Inarin kunta), jäsen Sammoll Lukkari ja varajäsen Mika Aikio (Utsjoen kunta).

Norjan puolelta paikalla olivat seuraavat: Norjan puheenjohtaja Lisa B. Helgason (Tromssan ja Finnmarkin lääninhallitus), jäsen Svein Atle Somby (Kaarasjoen kunta), varajäsen Helga Pedersen (Tanan kunta), varajäsen/ Norjan varapuheenjohtaja Anne F. Smeland (Tromssan ja Finnmarkin lääninhallitus). Jäsen Elin Mathisen (Etelä-Varangin kunnan edustaja) ei ollut läsnä. Muut osanottajat löytyvät liitteestä 1.

Esityslista hyväksyttiin.

3. Komission suositukset ja johtopäätökset vuodelta 2022

Puheenjohtaja Lisa Helgason esitteli vuoden 2022 suositukset:

1. Toimet kyttyrälohien määrän rajoittamiseksi rajavesistöissä
2. Toimet *Gyrodactylus salaris* -lohiloisen leviämisen estämiseksi
3. Luonnonloheen liittyvän tutkimustoiminnan lisääminen kalojen elinkierron merivaiheessa

Suosituksiin liittyvää tietoa saadaan asialistan kohdassa 8. Kalakantojen tutkimus ja suojele. Lisäksi komissio teki kuusi johtopäätöstä, jotka on huomioitu tämän kokouksen valmistelussa.

Mika Aikio kommentoi ensimmäisen suosituksen toimeenpanosta Suomessa: kyttyrälohen poistohankkeiden rahoitustilanne on jäänyt epäselväksi.

4. PAATSJOEN VESISTÖALUE

4.1 Paatsjoen vesistöaluetta koskevat ajankohtaiset asiat: Kuntien edustajat

4.1.1 Inarin kunta, tilannekatsaus

Jari Huhtamalla esitteli ajankohtaisia asioita:

- Inarijärven tilasta kaivattaisiin tutkimusta, jossa selvitetäisiin järven sosioekonominen tila. Tutkimusta käytettäisiin pohjana mm. maankäytön ja kalastuksen suunnitteluun.
- Toukokuussa pidettiin kunnan kutsumana keskustelutilaisuus, jossa keskusteltiin Inarijärven kalastuksesta ja poikasistutuksista. Tilaisuuteen oli kutsuttu kaupalliset kalastajat, ELY-keskus ja Luonnonvarakeskus. Samana iltana järjestettiin Inarijärven säännöstelyn kalatalousvelvoitteen tiedotustilaisuus.
- Venäjän toimet eivät ole vaikuttaneet Inarijärven säännöstelyyn. ELY-keskuksen mukaan tietojenvaihto on toiminut maiden välillä, mutta Inarissa on herännyt kysymys siitä, että onko varauduttu siihen, jos kitkaa maiden välille tulisi.
- Inarijärvelle on laadittu ranta-asemakaavoja lomarakentamiselle. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt Nanguniemen ranta-asemakaavasta tehdyt valitukset. Kunnalla ei ole tietoa siitä, onko päätökseen saatu valituslupaa. Miesniemen ranta-asemakaava on tulossa uudelleen kunnanvaltuuston käsittelyyn.
- Kirakkakönkään ennallistamiseen kaivataan selkeää roolitusta. Projekti ei ole edennyt viime syksyn jälkeen ja on epäselvää kuka johtaa sitä tällä hetkellä.
- Inarin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma sekä kalastussäännöt eivät ole vielä hyväksytyinä. Maaliskuussa ELY-keskukselta tuli täydennyspyyntö, joka koski ammattikalastajien lupien hinnoittelua. Täydennyspyyntöön on vastattu ja toiveissa on, että ne saataisiin voimaan tämän vuoden aikana.

4.1.2 Etelä-Varangin kunta

Etelä-Varangin kunnalla ei ollut läsnä olevia edustajia tässä kokouksessa. Näin ollen katsausta kunnan ajankohtaisista asioista ei kuultu.

4.2 Tiedonanto Paatsjoen ja Vuoremijoen monitoimisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta

Ilona Grekelä Lapin ELY-keskuksesta ja Anne Smeland Tromssan ja Finnmarkin lääninhallituksesta kertoivat monitoimisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta. Ohjelmaa toteutetaan edelleen vain Suomen ja Norjan yhteistyönä. Teollisuuspäästöjä koskevassa osiossa on päätetty seurata, mitä ympäristössä tapahtuu Nikkelin sulaton sulkemisen jälkeen. Laajempaa seurantaa varten on tehty hankehakemus Interreg Aurora -ohjelmaan. Lisäksi Paatsjoen säännöstelyn vaikutusten seuranta Inarijärvessä jatkuu. Norjassa säännöstelijä (Pasvik Kraft) toteuttaa vapaaehtoisesti kalatutkimuksia (taimen) toimiluvan ehtojen noudattamiseksi. Lääninhallitus on vastuuviranomainen ja voi myöhemmin määrätä lisätutkimuksia ja ympäristöä kohentavia toimenpiteitä.

Kommentti ja lisätietoja, Tanan kunta: on tärkeää hyödyntää NIBIOta (Norjan biotalouden tutkimuslaitos) tutkimustahona. Se lisää paikallista uskottavuutta.

4.3 Paatsjoen järvitaimen

Pasvik Kraft AS:n toimitusjohtaja Monica Jerijærvi esitteli tuloksia Paatsjoen vesistön järvitaimentutkimuksista. Kalabiologisia tutkimuksia on toteutettu 2020-2023, jolloin yhteistyössä olivat mukana Finnmarkseiendommen (maanomistuselin FeFo), lääninhallitus ja Pasvik Kraft. Tavoitteena oli kartoittaa luonnollisia elinympäristöjä ja selvittää, voiko luonnollinen lisääntyminen kasvaa, koska tällä hetkellä 70-80 % Paatsjoen saaliista on Hakokosken (Skogfoss) laitoksen viljeltyä kalaa, jonka geneettinen monimuotoisuus on niukkaa. Pääuoman kohdalla nousi pääasialliseksi johtopäätökseksi se, että voimalaitokset ovat vaelluseste. Patoaminen johtaa järvitaimenen elinympäristön heikkenemiseen, mistä luultavasti seuraa kielteisiä vaikutuksia geneettiseen koostumukseen. Digitaalisessa esityksessä todettiin johtopäätöksenä sivu-uomien kohdalla, että niissä ei ole todettu fyysisiä toimia, joilla olisi ollut merkittävää vaikutusta.

Kommentti ja lisätietoja, Anne Smeland: lääninhallitus voi viranomaisena vaatia säännöstelijää toimenpiteisiin vesistötoimiluvan ehtojen nojalla. Tähän mennessä tehty työ luo perustaa, jota voidaan myöhemmin hyödyntää arvioitaessa, onko teknisesti ja taloudellisesti mahdollista saavuttaa järvitaimenen elinkelpoinen kanta ilman kalaistutuksia.

4.4 Koneellinen kullankaivuu – seuranta ja vaikutukset Ivalojoen alueella

Jukka Ylikörkkö Lapin ELY-keskuksesta esitteli koneellisen kullankaivuun laajuutta, seuranta ja havaittuja vaikutuksia Ivalojoen valuma-alueella. Kullankaivuu on keskittynyt Palsinojan ja Sotajoen varsille. Huomattavin vaikutus veden laatuun on hienon kiintoaineen aiheuttama samentuminen, mutta toiminnasta voi aiheutua myös kivikkopohjien hiekoittumista. Vaikutukset ovat olleet voimakkaimmat runsaiden sateiden aikana Palsinojassa. Mitattavat vedenlaatuvaikutukset Ivalojoessa rajoittuvat sivujokien välittömään läheisyyteen.

4.5 Tilannekatsaus – Inarijärven säännöstelyn valtiosopimuksen toimeenpano

Timo Jokelainen antoi tilannekatsauksen. Säännöstelyn operatiivinen toiminta on ollut likimain tavallista. Aiemmasta poiketen säännöstelyvaltuutettujen vuosikokouksessa on käsitelty ainoastaan sääntömääräiset asiat. Nyt lumet ovat sulaneet ja Inarijärven vedenkorkeus on nousemassa kesävesitasoon. Myös mahdollisiin Venäjän poikkeustoimiin varautumista on selvitetty.

Johtopäätökset: Katsaukset kohdissa 4.1.1 ja 4.2 – 4.5 merkitään tiedoksi siltä osin kuin ne kuuluvat komission toiminta-alueeseen.

5. NÄÄTÄMÖJOEN JA UUTUANJOEN VESISTÖALUE

5.1 Näätämöjoen vesistöaluetta koskevat ajankohtaiset asiat

5.1.1 Inarin kunta, tilannekatsaus

Jari Huhtamalla esitteli ajankohtaisia asioita:

- Inarin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman sekä kalastussääntöjen tilanne kuten Paatsjoen vesistöalueella.
- Näätämöjoella ollaan huolissaan jokeen nousevien Atlantin lohien määrästä sekä kyttyrälohen mahdollisen tulevan suurnousun hallinnasta.
- Kuosnajokki tullaan rauhoittamaan kalastussäännöillä turistikalastukselta tänä kesänä.

5.1.2 Etelä-Varangin kunta

Etelä-Varangin kunnasta ei ollut edustajia tässä kokouksessa. Näin ollen katsaus kunnan ajankohtaisista asioista jäi pois.

Johtopäätös: Katsaus ajankohtaisiin asioihin 5.1.1. merkittiin tiedoksi.

6. TENOJOEN VESISTÖALUE

6.1. Tenojoen vesistöaluetta koskevat ajankohtaiset asiat

6.1.1 Utsjoen kunta, tilannekatsaus

Sammol Lukkari antoi tilannekatsauksen:

- Karigasniemen ja Utsjoen asemakaavat etenevät.
- Lohen kalastuksen loppumisen jälkeen on ollut tarvetta saada uutta toimintaa kuntaan, kun lohi ei enää tuota tuloa. Keväällä on alkanut 150 000 euron selvityshanke Lohikeskuksen perustamisesta.
- Kunta on organisoanut pyöreän pöydän keskusteluja Metsähallituksen, neljän suurimman matkailuyrittäjän ja kunnan kesken. Sieltä on saatu konkreettisia ehdotuksia kunnan tilanteen parantamiseksi. Metsähallitus on suhtautunut positiivisesti raakamaan myymiseen.
- Kyttyrälohen poistokalastuksen rahoituksen epäselvyys on turhauttavaa, koska on ollut kaksi vuotta aikaa valmistautua. Suomessa ei myöskään ole loppuun asti ajateltu miten hyödyntää kyttyrälöhtä.

Mika Aikio täydensi:

- Vuonna 2022 Utsjoella oli ylijäämäinen budjetti ja ensimmäisen kerran 40 vuoteen myös väkimäärä lähti nousuun. Ikääntyminen on kuitenkin edelleen ongelma ja lohen kalastuskielto tekee 5 miljoonan euron aukon aluetalouteen.
- Utsjoen kunta on tyytymätön lohen kalastuskieltoon. Kunta on esittänyt 5-10 %:n kuolevuuden suuruisia kalastusmahdollisuutta.
- Kuntaan on pitkästä ajasta tullut maanostotarjouksia ja Metsähallituksen kanssa on neuvoteltu raakamaan ostamisesta matkailu- ja omakotitalorakentamiseen.

6.1.2. Tanan kunta, tilannekatsaus

Helga Pedersen loi katsauksen ajankohtaisiin asioihin:

- Tanan kunnan yhteiskuntakehitys on taantuva. Väestö kehittyi vakaasti.
- Elkemin kvartsiittilouhoksen laajennus kehittää koko kuntaa hyvään suuntaan.
- Suunnitelmat Tanabrun uuden hotellin rakentamiseksi ovat vaiheessa.
- Työvoimasta on pulaa ja yksityisten toimijoiden kanssa solmitaan lähetesopimuksia.
- Kuntataloutta halutaan parantaa ja vahvistaa.
- Lohenkalastuksella on vahva asema ja pettymystä aiheutti se että rajoitettua, kulttuuria ylläpitävää kalastusta vesistöissä ei sallittu. Huolena on saamelaiskulttuurin ja kulttuurinharjoittamisen jatkuvuus. Ehkä olisi kohdallaan sallia rajoitettu kalastus? Kalastuskieltoon liittyviin toimiin toivottaisiin moninaisuutta, kuten esim. predaattoreita koskeviin.
- EU:n esitys uudeksi jätevesidirektiiviksi, jolla uudistetaan nykyinen. Miten se vaikuttaa Tenon vesistöille asetettaviin vaatimuksiin ja syntyviin kustannuksiin, samoin kuin mahdollisesti myös Näätämön ja Paatsjoen vesistöihin. Voi kallistua todella paljon, mutta ei vaikutusta Tanan kuntaan tai Tenon vesistöön, mutta on oltava kartalla ja seurattava, mitä tapahtuu. Direktiivistä ei ole vielä päätetty.
- Koskien kalanviljelyä ja paikallisten smolttien uudelleen istutuksia Tenon vesistöön: vastaavaa on kokeiltu Alattiojoessa (Altaelva), Stabburselvassa ja Lemmijoessa (Lakselva), minkä vuoksi tulisi arvioida mahdollisuutta siihen myös Tenon vesistöissä. Lohia ja geenejä ei tuotaisi muista joista, vaan käytettäisiin paikallisia lohia ja niiden geenejä. Mitään toimenpiteistä ei poissuljeta, eikä ainakaan toimenpiteitä, joiden on todettu toimivan muualla. Kaikkien sidosryhmien mukanaolo on ratkaisevan tärkeää.
- Tenojoensuun luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelmista todetaan, että sinne toivotaan arvioitavan hylkeenpyyntiä/-poistoa.

Erlend Eide kertoi katsauksessaan seuraavaa:

- Tenojoensuulle halutaan vesiskootterikielto johtuen siitä, että huolena on *G. salarixen* tartuntavaara. Nykyisin vesijettejä saa kuljettaa alueilla, jotka määritellään mereksi, vaikka alue kuuluisi suojelun piiriin. Vesiskootterien aiheuttama tartuntavaara huolestuttaa suuresti.

- Eroosiosuojaukset vesistöiksi määritellyillä alueilla aiheuttavat haasteita. Kunta on käynyt vuoropuhelua NVE:n (Norjan vesistö- ja energiavirasto) kanssa ja toimittaa uuden hakemuksen.

Kommentti ja lisätietoja, Lisa Helgason, lääninhallitus: monille suojelualueille ei ole vielä tehty hoitosuunnitelmia. Hylkeistä on hankittava lisätietoa, kun hoitosuunnitelmaa Tenojoensuun luonnonsuojelualueelle (Tanamunningen naturreservat) päivitetään tulevaisuudessa. Suojelusääntöihin on tehtävä muutoksia, jos pyyntiä halutaan sallia ja kieltää vesiskootterit suojelualueen vesillä. Nykyinen sääntö kieltää lintujen ja nisäkkäiden häirinnän.

Keskustelussa vesiskoottereista huomautettiin, että ne pitäisi kieltää myös Suomessa ennen kuin niiden ympärille on syntynyt liiketoimintaa. Aiempi ELY-keskuksen tekemä kieltopäätös Suomen puolella kumottiin hallinto-oikeudessa. Nykyisin toimivalta asiassa on Liikenne- ja viestintävirastolla.

Perinnetiedosta tuotiin esille sen merkitys saamelaiselle kulttuurille ja että perinteinen tieto on jäänyt vain pieneen osaan kalastussääntöä laadittaessa.

6.1.3 Kaarasjoen kunta, tilannekatsaus

Ole Isak Eira kertoi ajankohtaisista asioista:

- Vesivahinkoa Kaarasjoen veden- ja viemäriinpuhdistuslaitoksella korjataan.
- Lietealtaita kunnostetaan.
- Päästö-, ylijuuksutusjohtoja ja -järjestelmiä päivitetään.
- Uuden koulun ja uuden terveysaseman toteutuminen edellyttävät koko johtoverkoston päivittämistä.
- Vesi- ja viemäri-infrastruktuuria päivitetään.
- Sotaromut: aihe on kunnalle tärkeä ja vastuun siitä ei tulisi enää kuulua kunnalle. Kunnan käsityksen mukaan sodasta maastoon jääneen materiaalin raivaaminen kuuluu kansalliselle tasolle. Vaarana on yhteisten vesistöjen saastuminen, turvallisuuden heikentyminen maastossa liikuttaessa sekä epäselvät vastuut suhteessa varmistukseen, merkintään ja merkintöjen ylläpitoon.

Kommentti ja lisätietoja, Anne Smeland: lääninhallitus tulee olemaan yhteydessä kuntaan, jotta selvitetään, kuinka sieltä voidaan mahdollisesti avustaa asiassa.

Kaarasjoen kunnan alueella olevasta sotaromusta laaditaan johtopäätös. Lääninhallitus tulee keskusteltuaan asiasta kunnan kanssa toimittamaan asian Norjan kansallisille viranomaisille, koska sotaromu on ongelma Norjan puolella.

Johtopäätös koskien Kaarasjoen kunnan alueella olevaa sotajäämistöä

Lääninhallitus nostaa asian esille kansallisille viranomaisille, koska sotajäämistöön liittyvä ongelmanasettelu koskee Norjan puolta.

6.2 Tilannekatsaus Suomen ja Norjan valtakuntien rajalla käynnissä olevan rajankäyntiin 2025

Anders Østeraas Norjan karttalaitokselta (Kartverket) esitteli etäyhteydellä taustoja, rajankäynnin toteutusta, tilannetta nyt ja suunnitelmia tästä eteenpäin. Rajankäynti perustuu valtioiden välisiin sopimuksiin. Rajankäynti toteutetaan aina 25 vuoden välein. Kummankin maan hallitukset ovat nimenneet rajavaltuuskunnan ja molemmat ulkoministerit laativat ohjeistuksen valtuuskunnille.

Pidetään kokouksia (sekä yleisiä että teknisten asiantuntijoiden välillä), suunnitellaan, jaetaan ja toteutetaan kenttätyöskentely ja laaditaan yhteinen päätösasiakirja. Kentällä työskennellään kesäisin 2022, 2023 ja 2024, jolloin tehdään merkinnät, raivataan viiden metrin levyinen rajalinja, uudistetaan rajapaalut ja muut rajamerkit, päätetään nykyaikaisin mittaussmenetelmin sijainnit ja suoritetaan yksittäisten alueiden syvyyskartoitukset. Laaditut rajakartat ja loppuasiakirjat toimitetaan kummankin maan ulkoministeriöön, jossa ne käsitellään loppuun ja rajankäynti vahvistetaan. Lisätietoja aiheesta saa s-postilla osoitteesta anders.osteraas@kartverket.no.

6.3 NVE tiedottaa Tenon vesialueen tuulivoimalahankkeen tilanteesta Finnmarkissa

Kohta jäi pois.

6.4 Katsaus Jouluvuonon (Leirpollen) väylän ruoppaukseen

Helga Pedersen kertoi tilanteen olevan sama kuin aiemmin ja viime kokouksen jälkeen ei ole tapahtunut mitään.

6.5 Utsjoen Patonivan perkaus, tilannekatsaus

Timo Jokelainen tiedotti asian olevan poliisilla. Kun tietoa saadaan, toimitetaan se komissiolle.

6.6 Sillanrakennuksen tilanne Karigasniemi/ Vt. 92 Inarijoen silta, uudisrakennus

Timo Jokelainen kertoi Inarijoen ylittävästä sillasta. Hankkeen sisältävää tiesuunnitelmaa laaditaan Lapin ELY-keskuksessa yhteistyössä Norjan tiehallinnon (Statens vegvesen) ja Utsjoen kunnan kanssa. Uusi silta turvaa ajoneuvoliikenteen toimivuuden ja lisää liikenneturvallisuutta myös kevyelle liikenteelle. Hankkeeseen liittyy useita viranomais- ja lupamenettelyitä. Komissio on lausunut aikaisemmassa vaiheessa. Vesitalouslupapäätöstä odotetaan Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta (AVI) ennen joulua 2023. Rakentaminen aloitettaisiin aikaisintaan 2024. Hankkeelle ei ole rahoituspäätöstä.

Ole Isak Eira kertoi tilanteesta Norjan puolella. Ilmoitus kaavoitustyön jatkamisesta annettiin 9.1.2023. Lausuntoja ovat toimittaneet NVE, lääninhallitus ja Ruokavirasto (Mattilsynet). Ympäristövaikutusten arvioinnille ei katsottu olevan tarvetta. Lääninhallituksen lausunto johtaa selvitykseen maanviljelystä. Norjan tiehallinto laatii hallituksen maansuojaohjeistuksen perusteella YVAN maanviljelystä ja siihen liittyvistä intresseistä. Tielaitos työstää lausuntoja ja asemakaavaesityksiä. Kaava on valmis kesäkuussa 2023 ja sitä käsitellään poliittisella tasolla syyskuussa 2023.

Kommentti ja lisätietoja, Lisa Helgason, lääninhallitus: ilmoitus työn aloituksesta toimitettiin myös rajavesistökomissiolle lausunnon antajana ja komissio vastasi 16.03.2023. Toimenpiteistä on laadittava YVA muun muassa siksi, että kyseessä on Norjassa kansallinen lohi- ja suojeltu vesistö.

Kommentti ja lisätietoja, Mikkel Kvernstuen Tromssan ja Finnmarkin alueellisesta maakuntahallinnosta (Troms og Finnmark fylkeskommune) on myös toimittanut lausunnon suunnitelmasta.

Johtopäätös: Merkitään tiedoksi katsaukset 6.1-6.2 ja 6.4-6.6.

Pöytäkirjalisäys. Kohta 6.1.2 kalanviljely/ paikallisten smolttien takaisinistutus Tenon vesistöön

Kaarasjoen, Tanan ja Utsjoen kuntia edustavat komission jäsenet ovat sitä mieltä, että on tarpeen käynnistää useampia toimenpiteitä Tenon lohen elvyttämiseksi mahdollisimman pikaisesti. Tämän vuoksi kyseiset jäsenet pyytävät valtion viranomaisia käynnistämään kalanviljelyn ja

paikallisten kantojen istutuksen. Tämä voidaan toteuttaa tutkimushankkeena, johon osallistuisivat paikalliset kalastusoikeutetut molemmista maista, Tenon vesistön kalastushallinto (Tanavassdragets fiskeforvaltning TF) ja tutkijoita sekä Suomen että Norjan puolelta. Hankkeen aikaperspektiivin tulee olla 10 vuotta ja sitä on arvioitava vuosittain.

7 VESIPOLITIIKAN PUITEDIREKTIIVI

7.1 Tilannekatsaus vesienhoidosta kansainvälisellä vesienhoitoalueella

Mikkel Kvernstuen Tromssan ja Finnmarkin aluehallinnosta ja Jukka Ylikörkkö Lapin ELY-keskuksesta esittelivät vesienhoidon suunnittelua suomalais-norjalaisella vesienhoitoalueella.

Vesienhoitotyön ympäristötavoitteena on vesien vähintään hyvä ekologinen ja kemiallinen tila. Maiden yhteinen yhteenveto suunnittelukaudelle 2022-2027 on julkaistu. Siinä esitellään vesienhoitoalueen seuranta- ja keskeisimpiä vaikutuksia ja toimenpideohjelmia. Suomessa on esitetty toimenpiteitä vesirakentamisen haittojen lieventämiseen, kunnostuksiin ja vaellusesteiden poistamiseksi. Toimenpideohjelmaan kuuluu myös koneellisen kullankaivuun ennako- ja jälkivalvonta, sekä jätevedenpuhdistamojen toiminta ympäristölupien mukaisesti. Lohikantojen elvyttämistä esitetään tehtävän tutkimustietoon pohjautuen. Norjan toimia ovat puolestaan kalastuksen säätely, vieraslajit, *G. salaris*-tartuntojen ennaltaehkäisy, rajat ylittävien vesistöjen saastumisen seuranta (Venäjä), kalojen vaellusesteet ja kunnalliset ja yksityiset jätevedet. Norjan etenemissuunnitelma vuosille 2022-2027 on seuraava: lausuntokierros suunnitteluohjelmasta ja keskeisistä kysymyksistä tammikuusta kesäkuuhun 2025 ja lausuntokierros vesienhoitosuunnitelmasta ja toimenpideohjelmasta huhtikuusta syyskuuhun 2026¹. Suomessa lausuntokierros suunnitteluohjelmasta ja keskeisistä kysymyksistä on joulukuusta 2023 kesäkuuhun 2024 sekä lausuntokierros vesienhoitosuunnitelmasta ja toimenpideohjelmasta syyskuusta 2026 helmikuuhun 2027. Vesienhoitoesitysten lausuntoajat ovat edelleen erilaiset maiden välillä, mikä on haasteellista.

Johtopäätös: Katsaus kohdassa 7.1 merkitään tiedoksi ja annetaan suositus "Vesienhoidon yhteistyö ja koordinointi Suomen ja Norjan välisellä kansainvälisellä vesienhoitoalueella".

8. KALAKANTOJEN TUTKIMUS JA SUOJELU

8.1 Tilannekatsaus: Tenojoen kalastussopimuksen soveltamisen nykytilanne ja Näätämöjoen lohikantojen hoidon kehittäminen

Julie Gjørtz Howden Ilmasto- ja ympäristöministeriöstä (Klima- og miljødepartementet KLD) esitteli etäyhteydellä Tenon vesistön kalastussääntöön tehtyjä muutoksia. Keväällä 2021 päätettiin pitää tauko neuvotteluprosessissa ja hankkia päivitettyä tietoperustaa. Silloisen kalastussäännön voimassaoloa jatkettiin lisäksi kahdella vuodella. Neuvottelukokouksia on maaliskuusta 2022 seuraavan vuoden maaliskuuhun järjestetty viisi. Seuranta- ja tutkimusryhmän (OFG) tilaraportti julkaistiin elokuussa 2023 ja se toimii hyvänä perustana neuvottelujen jatkamiselle. Kysymys uudesta lohenkalastuksen perussäännöstä on ollut keskeinen esityslistan kohta kaikissa kokouksissa. Muiden lajien kalastusaikoja on pidennetty ja kalastuksessa käytettäviä välineitä lisätty paikallisten kalastusoikeutettujen kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Muutosesitys on pääkohdiltaan valmis ja siitä konsultoidaan molemmissa

¹Ympäristövirasto (Miljødirektoratet) on päivittänyt Norjan puolen puitesuunnitelmaa rajavesistökomission kokouksen jälkeen. Ajankohta lausunnoille vesienhoitosuunnitelmasta ja toimenpideohjelmasta on nyt heinäkuusta 2026 joulukuuhun 2026 (vuoden 2026 syksy). Suomen ja Norjan lausuntoajat ovat näin ollen enemmän päällekkäiset ja yhteistyötä vesipuitedirektiivistä voidaan lisätä.

maissa ennen lausuntokierrokselle lähettämistä 23. kesäkuuta. Uusi sääntö astuu voimaan ennen kalastuskautta 2024.

Tapio Hakaste Suomen maa- ja metsätalousministeriöstä kertoi etäyhteydellä ensin Tenojoen kalastussopimuksen soveltamisen nykytilanteesta. Lohen nousumäärä oli vuonna 2022 vähän pienempi kuin 2021, mutta kuitenkin suurempi kuin 2019, jolloin vielä kalastettiin. Tähän on reagoitu kalastussopimuksen 6 artiklan mukaisesti tekemällä muutoksia kalastussääntöön. Keskusteluissa eri tahojen käsitykset vähäisestä lohenkalastuksesta poikkesivat hyvin paljon toisistaan. Lohen kalastuskielto jatkuu kaudella 2023. Muita kaloja saa kalastaa. Meritaimen on siirretty kategoriaan ”muut lajit”, joita saa kalastaa. Uutena on lisätty paikallistiedon perusteella meritaimenen kalastuspaikkoja kalastuskauden lopulle. Suomessa kyttyrälohen poikkeuspyynti on mahdollista pyynti-ilmoituksella, ja tarkemmat määräykset tulevat voimaan pian.

Tapio Hakaste jatkoi Näätämöjoen lohikantojen hoidosta. Nykyinen kalastussopimus on teknisesti vanhentunut. Muutoksia on valmisteltu keräämällä tietoja lohikannasta ja määrittämällä kutukantatavoitteet. Pohjois-Atlantin lohen heikentynyt tila näkyy myös Näätämöjoessa. Seuraavaksi tulee määrittää hoitotavoitteet ja valita toimenpiteitä lohikannan elvyttämiseksi tasolle, jossa hoitotavoitteet täyttyvät. Tämä vaatii muutoksia kalastusmääräyksiin.

Esitysten jälkeen keskusteltiin siitä, miten saamelaisten oikeudet on huomioitu neuvotteluissa Tenon kalastussopimuksesta. Meritaimenen siirtoa muiden lajien kategoriaan pidettiin hyvänä.

Kommentti ja lisätietoja: Helga Pedersen kommentoi muutaman asian kiinnostavan Tanan kuntalaisia. On kysymyksiä, joihin toivottaisiin vastauksia. Saamelaiskäräjät ja paikalliset edustajat Suomen puolelta ovat TF:n lisäksi jättäneet neuvottelut, mikä on epäsuotuisaa. Mitä on tehty paikallisten mielipiteiden säilyttämiseksi neuvottelujen edetessä? Paikallisten kalastusoikeuksien haltijoiden tulee saada olla mukana, mitä sen eteen on tehty? Näihin haluttaisiin kunnan vastaukset.

Julie Gjørtz Howden: Sääntöön muiden lajien kuin lohen ja merinieriän kalastuksessa on esitetty suuria muutoksia juuri siksi, että kalojen saalistajia saataisiin pyytää enemmän. Paikalliset kalastusoikeuksien haltijat ovat esittäneet näitä sääntömuutoksia. Muiden lajien verkkokalastusta on lisätty, verkon sallittua korkeutta nostettu, kalastuskieltoalueita lisätty kutualueiden suojelemiseksi ja taimenen kalastusta laajennettu. Suuria, myönteisiä muutoksia on tehty. Perustuslaki ja kansainväliset sopimukset suojelevat saamelaisten oikeuksia, jotka nauttivat kulttuurin harjoittamisena erityistä suojaa. Norjan perustuslaki takaa oikeuden luontoon ja sen käyttöön. Viitataan Fosenin tuomioon koskien kulttuurin harjoittamista ja sen rajoittamiseen ympäristön hyväksi. Tanassa on pyrittävä löytämään tasapaino, jonka saavuttaminen on vaikeaa. Keskusteluja käydään ja niitä tullaan käymään vuosittain. TF on ollut mukana ihan viimeisimpään kokoukseen saakka ja vetäytyi vain vähän aikaa sitten. Sen jäsenet ovat osallistuneet koko ajan ja tehneet osaltaan esityksiä. Tietoperustasta, kalastusoikeuksista ja oikeuksista muun muassa saamelaiskulttuurin toteuttamiseen ollaan perustavanlaatuisesti eri mieltä.

8.2 Näätämöjoen lohikantojen tila - lisätiedon tarve

Panu Orell Luonnonvarakeskuksesta (Luke) esitteli Näätämöjoen lohikantojen tilaa. Lohen levinneisyysalue on pääosin tiedossa ja sen populaatiorakenne selvitetty. Myös kutukantatavoitteet on asetettu. Nousulohien määrästä on saatu tietoa kalatien laskurilla ja putouksen videoseurannalla. Keskeinen kysymys on yhä, kuinka suuri osa käyttää kalatietä ja paljonko nousee könkäästä. Vuonna 2023 tulee kaksi kameraa, joiden avulla katsotaan, pääseekö kyttyrälohi nousemaan könkäästä ja saadaan lisätietoa sitä kautta nousevien lohien määräosuuteen. Vuonna 2022 oli myös kaikuluotauslaskentaa, mutta paikka osoittautui biologisesti haastavaksi. Näätämöjoen lohikannan pienentyminen on nähtävissä nousulohien

määrässä, saaliissa ja poikasmäärissä. Lisätietoa tarvitaan edelleen jokeen nousevien lohien määrän tarkentamiseksi sekä Kallojen kannan tilasta ja levinneisyydestä.

8.3 Esitys perustaa lohien ja lohenhoidon perinnetiedon neuvosto/ryhmä, jonka virallisena tehtävänä olisi tiedon toimittaminen ympäristövirastolle ja ilmasto- ja ympäristöministeriölle (KLD)

Erlend Eide esitteli taustaa ja perusteluja esitykselle perustaa virallinen lohien ja lohenhoidon perinnetietoryhmä.

Pöytäkirjalisäys

Kaarasjoen, Tanan ja Utsjoen kunnan edustajat komissiossa painottivat Tenon vesistön hoidossa tarvetta tietoon perustuvaan, kokonaisvaltaiseen ja ekosysteemin huomioivaan lähestymistapaan. Kyseiset jäsenet vaativat, että myös paikallista, perinteistä ja saamelaista tietoa painotetaan ja arvioidaan päätettäessä hoitotoimenpiteistä ja solmittaessa sopimuksia Norjan ja Suomen välillä. Tämä voidaan toteuttaa perustamalla perinnetiedon neuvosto, jolla on virallinen asema tiedon toimittajana vastuuviranomaisille.

8.4 Lohiloinen *Gyrodactylus salaris*

Haakon Hansen Norjan eläinlääkelaitokselta (Veterinærinstituttet) tiedotti *G. salaris*-tilanteesta etäyhteydellä pitämässään esityksessä. *Gyrodactylus*-suvussa arvioidaan olevan 20-30 000 lajia, joista kuvailtuja on ainoastaan 400. Loinen leviää useimmiten tartunnansaaneen kalan kautta (kirjolohi ja lohi, mahdollisesti nieriä), mahdollisesti murtovedenkin sekä kalastusvälineiden ja siirrettyjen veneiden kautta. On tärkeää jatkaa nykyistä desinfiointikäytäntöä. Luonnollinen poikastuotanto laskee vesistöissä, joissa on *G. salaris* -tartuntoja, alhaisimmaksi muutamassa vuodessa (esim. Drammenselva). Loistartunta voidaan todeta sähkökalastuksella ja tutkimalla kaloja tai ympäristö-DNA:ta (eDNA, veden suodatus). *G. salaris* on levinnyt laajalle ympäri Eurooppaa johtuen hallitsemattomasta kalojen siirrosta. Tenon ja Näättämön valuma-alueilla ei ole tartuntaa. Paatsjoen, Luton ja Uutuanjoen (Munkelva) valuma-alueita pidetään puskurivyöhykkeinä. Tartunnat levisivät Norjaan tartunnan saaneita kaloja kuljettamalla ja siirtämällä niitä eteenpäin murtovesien kautta ja istuttamalla kyseisiä kaloja maan eri osiin. Tilanne 1.1.2023 on se, että tartuntaa on ollut 51:ssä Norjan joessa, joista 42 on puhdistettu. Yhtä joista ollaan toteamassa puhtaaksi ja kahdeksassa on yhä edelleen tartuntoja². Yhdessäkin Tromssan ja Finnmarkin joessa ei ole nyt tartuntaa, kun Yykeänperän alueen (Skibotn) ilmoitettiin 2022 olevan tartunnaton. Yykeänperän alue käsiteltiin rotenonilla. Drivan alueella kokeillaan uutena menetelmänä käsittelemistä kloorilla rotenonilla täydennettynä. Kloori vie laimeasti käytettynä hengen loiselta, mutta säästää muun elämän joessa. Lærdalissa käytettiin hapanta alumiinia yhdessä rotenonin kanssa. Eläinlääkelaitos toteuttaa seurantaan Ruokaviraston toimeksiannosta. Yhteistyötahoja asiassa ovat ruotsalaiset ja suomalaiset (sekä aiemmin myös venäläiset) viranomaiset, NASCO/ North Atlantic Salmon Conservation Organization/ Pohjois-Atlantin lohensuojelujärjestö ja WOA/ World Organisation for Animal Health/Maailman eläintautijärjestö. Seurantaohjelma Norjassa, jossa seurataan noin 70 jokea ja yli 2 000 kalaa. Joista 18 on Tromssan ja Finnmarkin läänissä. Venäjän uusi tartunta ja lisääntynyt kuivanmaan kalanviljely kasvattavat leviämisen vaaraa pohjoisessa. Uhka Ruotsin länsirannikolta läheltä Norjan rajaa kasvaa rannikkovesien suolapitoisuuden vähetessä. Suomen kanssa on yhdessä suunniteltu ja haettu Interreg-hanketta, mikä parantaa yhteistyötä ja mahdollisuutta jakaa tietoa. Tällä hetkellä ainoastaan Norjalla on kunnollinen valmiussuunnitelma, johon sisältyy myös hoitokäsittely.

Kommentti ja lisätietoja, Margaret Bergesen, Norjan ruokaviraston pohjoinen osasto: Ruokavirasto on nyt vastannut komission 2022 lähettämään kirjeeseen. Kansallinen torjuntastrategia Norjassa

²Jokia on 1.10.2023 yhteensä 52 ja yhdeksän jokea luokiteltiin tartuntojen kantajaksi, kun Gylselvassa Møre- ja Romsdal-läänissä todettiin tartuntoja kesällä.

on johtuen *G. salarixsen* Atlantin lohikannoille maan joissa aiheuttaman korkean kuolleisuuden vuoksi se, että Norja pyrkii saamaan kaikki maan joet vapaiksi tartunnoista. Tavoitteena on, ettei Norjassa ole *G. salaris*-loista, minkä vuoksi puskurivyöhykkeen perustamista *G. salarista* vastaan ei pidetä ajankohtaisena. Tartuntoja torjutaan vuosittain seuranta- ja kartoitusohjelmien avulla. Istutuslaitoksilla otetaan näytteitä kaloista, jotka myöhemmin istutetaan mereen. Vapaa-ajan toiminnat, joihin sisältyy välineiden siirtoa aiheuttavat tartunnanvaaraa, vaikka sitä ei olekaan nyt todettu. Aiheesta jaetaan tiedotusmateriaalia paikallisille ja matkailijoille. Lisää yhteistyötä kaivataan kuntien välille, hallintoon, maanrajojen yli jne.

8.5 Lohen merivaiheen tutkimus, mahd. uutta tietoa v. 2019 jälkeen

Vidar Wennevik Norjan merentutkimuslaitokselta (Havforskningsinstituttet) esitteli etäyhteydellä uusinta tutkimusta siitä, mitä lohelle tapahtuu meressä. Tilanne on huolestuttava ja lohien nousu on Norjassa puolittunut 1980-luvulta. Pohjois-Norjan kutukantojen tilanne on kokonaisuutena ennen viime vuosia ollut hyvä Tenoa lukuun ottamatta. Tenon kehitys on erittäin huolestuttava, kun nousevien lohien määrä on poikennut muista Pohjois-Norjan joista. Syitä huonoon tilanteeseen on monia, muun muassa: *G. salaris*, ylikalastus, ympäristömyrkyt, infektiot, vesistöjen säätely, kyttyrälohet, fyysiset toimet, kassikarkulaiset, lohiloinen jne. Luettelo ei ole edes tyhjentävä. Merellä selviytyminenkin heikentyy. Kasvu ja eloonjäanti liittyvät toisiinsa ja kasvun on havaittu laskeneen kaikkialla muilla alueilla pohjoista lukuun ottamatta. Meressä tapahtuvat muutokset, kuten vähenevät arktiset vedet, vähemmän eläinplanktonia jne., vaikuttavat kaikki lohiin. Ilmaston muuttuminen vaikuttaa evoluutioon. Uudeksi uhkaksi merellä on noussut meriviljely. Edelleen on tarpeen saada lisätietoa lohien vaellusreiteistä.

8.6. CoASal – Atlantin lohien Barentsin alueella/ Kolarctic hankkeen pääasialliset löydöt/ Lääninhallitus

Kohta jäi pois.

8.7 Toimet kyttyrälohen hallinnaksi rajajoissa

Anne F. Smeland Tromssan ja Finnmarkin lääninhallituksesta kertoi toimista kyttyrälohien torjumiseksi Norjan joissa. Kaikkien riskinarviointien taustalla ovat Norjassa vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen. Maassa on vuodesta 2022 työskennellyt kansallinen asiantuntijaryhmä, joka neuvoo ympäristöhallintoa pyyntimenetelmistä ja vesistöjen priorisoinnista. Kepeistä rakennettuja kalapatoja on kokeiltu ja tullaan käyttämään Karpelvassa ja Uutuanjoessa (Munkelva) (15 kpl). Kelluvia ritiläloukkuja on testattu Annijoella (Vestre Jakobselv) ja niitä tullaan käyttämään samankokoisissa joissa (6 kpl). Toimenpiteitä on suunnitteilla kaikkiaan 90 jokeen Tromssan ja Finnmarkin alueella ja paikallisten panostus on laajaa. Vuoremijoella (Grense Jakobselv) ei tulla toteuttamaan toimia johtuen siitä, että kyseessä on Venäjän vastainen rajajoki. Työtä tehdään laajalti tällä hetkellä hankkimalla pyyntivälineitä ja suunnittelemalla pyynnin jälkeisiä toimia. Lääninhallitus tulee lisäksi seuraamaan kehitystä, keräämään saalislukuja ja muita tietoja, ohjeistamaan seuroja ja yhdistyksiä, käsittelemään kalastuslupahakemuksia sekä raportoimaan työn vaikutuksista. Alattion-, Teno- ja Näättämönjoille ei suurimpina jokina ole olemassa helposti saavutettavia ratkaisuja. Kansallinen "sulkuryhmä" («sperregruppa») toimitti syksyllä 2022 ympäristövirastolle raportin suurimpien jokien ratkaisusta. Tenon ja Näättämön ratkaisut ovat vuonna 2023 väliaikaisia. Näättämöjoen tilanteen arvioidaan olevan hyvin hallinnassa, kun poistokalastus tapahtuu lähinnä kalaportaassa. Poistoa merellä selvitetään tällä hetkellä. Yhteistyö ja koordinaatio Suomen kanssa on tärkeää. Ympäristövirasto koordinoi Tenon pääuoman toimenpiteitä.

Sturla Brørs ympäristövirastosta kertoi Tenojoella toteutettavista toimenpiteistä. Tavoitteena on kääntää kehityssuunta ja estää se, että Tenosta tulisi väylä kyttyrälohien leviämälle laajemmin. Kyttyrälohien leviämisen estäminen tulee varjostamaan kaikkea Tenolla 2023 ja sillä on

vaikutuksia lohenkalastukseen. Tämä siis Atlantin lohikantojen tilanteen lisäksi. Suurin hanke toteutetaan Seidan saarella (Seidaholmen). Asiassa on säännöllisesti pidetty kokouksia paikallisten organisaatioiden ja muiden sektorien (ympäristövirasto, eläinlääkelaitos jne.) kanssa. Tavoitteena on 2023 poistaa mahdollisimman paljon kyttyrälöhiä Tenosta ja päästää lohet ja meritaimenet vahingoittumattomina jokeen. Loukun odotetaan olevan pystyssä ja valmiina 24. kesäkuuta. Lisäksi hankitaan tietoa hankkeen arvioimiseksi sekä tutkimusta ja kehittämistä varten (Norjan luonnontutkimuksen laitos NINA ja Suomen luonnonvarakeskus Luke).

Keskustelussa nousi esiin valmius pyytää kyttyrälöhiä myös Suomen puolella, ja että Suomessa on varauduttu siihen, että hyöty jaettaisiin. Kyttyrälöhiä leviämisen estäminen tulee olemaan jatkuvaa. Se tarkoittaa sitä, että sen enempää tämä kuin ensi kesäkään ei tule ratkaisemaan haastetta.

Johtopäätökset:

Kohtien 8.1-8.5 ja 8.7 katsaukset merkitään tiedoksi. Pöytäkirjaan lisättiin kohdassa 8.3 esitys saamelaisesta perinnetiedosta ja kohdista 8.4 *G. salaris* ja 8.7 kyttyrälöhiä laaditaan johtopäätökset.

Johtopäätös kyttyrälöhiä koskien

On varmistettava, että komissio vuonna 2024/mahdollisessa ylimääräisessä kokouksessa 2023 saa tietoa siitä, kuinka kyttyrälöhiä vastaiset toimet ovat onnistuneet sekä raportin rajajokiin 2023 nousseista kyttyrälöhiä.

Pöytäkirjalisäys kohtaan 8.3 koskien saamelaisen ja perinnetiedon ylläpitämisestä ja neuvoston perustamisesta.

9. Muut asiat

9.1 Pohjois-Lapin maakuntakaava, tilannekatsaus

Timo Jokelainen antoi tilannekatsauksen Pohjois-Lapin uudesta maakuntakaavasta. Maakuntakaavaehdotus on lähetetty viranomaislausunnoille ja se tulee julkisesti nähtäville loppuvuonna 2023. Jäämerenrata on nyt poistettu kaavaehdotuksesta ja sen sijaan osoitetaan yhteystarve Kemijärven, Sodankylän, Kittilän ja Kolarin yhdistävälle uudelle radalle. Maakuntakaavassa on myös uusia luonnonsuojelualueita sekä merkitty taimenen ja Atlantin lohien tärkeitä lisääntymisjokia.

Keskusteltiin maiden välisistä mahdollisista ratayhteyksistä. Suomessa yhteydet pohjoiseen ovat kriisitilanteessa tärkeitä ja on erityisesti tulevan hallituksen asia parantaa huoltovarmuutta.

Helga Pedersen kommentoi aihetta. Niin idässä kuin lännessäkin on Norjan, Ruotsin ja Suomen pohjoisilla alueilla suuria infrastruktuuriin liittyviä tarpeita nyt, kun Suomikin on NATO-jäsen. Onko tähän liittyviä suunnitelmia käynnistetty?

9.2 Tiedoksianto - Norjan uusi konsultointilaki saamelaisasioissa

Lisa Helgason tiedotti saamelaisasioiden konsultoinnista. Alkuperäisväestön oikeus tulla kuulluksi perustuu ILO 169-sopimukseen (artikla 6). Norjaan saatiin uusi saamelaislaki 2021 lakisääteisistä yleissäännöistä asioiden käsittelyssä vaadittavista konsultaatioista valtiollisella tasolla. Saamelaislain määräysten nojalla valtio, maakunnat ja kunnat ovat velvoitettuja konsultoimaan saamelaiskäräjiä ja muita saamelaisia sidosryhmiä. Konsultointivelvoite koskee kaikkia toimia, jotka voivat vaikuttaa saamelaisten etuihin perinteisillä maantieteellisillä saamelaisalueilla.

Suomen puolelta annettiin tiedoksi, että Suomessa oli valmisteilla uusi saamelaiskäräjälaki, jonka valmistelu raukesi eduskunnassa keväällä 2023.

9.3 Tiedoksianto – Interreg Aurora hanke – Our Precious Waters, Ilona Grekelä Ely-keskus

Ilona Grekelä kertoi Our Precious Waters -hankehakemuksesta. Hankkeessa olisi neljä osaa: Venäjän metallipäästöjen seuranta Nikkelin sulaton sulkemisen jälkeen, Paatsjoen vesistöalueen taimenen genetiikka, Näätämöjoen lohikantojen tilan tutkimus sekä yhteinen varautumissuunnitelma lohiloisen leviämisen estämiseksi.

9.4 Pohjoisten virtavesien mikromuoviseurannan kehittäminen

Jukka Ylikörkkö kertoi, kuinka mikromuoviseurantaa kehitetään Suomesta Jäämereen laskevissa joissa. Tulevana kesänä testataan näytteenottomenetelmää ja kartoitetaan mahdollisia seurantapaikkoja. Vuonna 2024 on laajempi pilottitutkimus valituilla paikoilla seurantaohjelman perustaksi. Asian etenemisestä tiedotetaan tulevilla kokouksilla.

Kommentti ja lisätietoja: Lisa Helgason esitteli uutta hanketta, ML-RAP (Marin Litter Regional Action Plan). Siinä toteutetaan Arktisen neuvoston meriroskaa koskevaa toimintasuunnitelmaa ja hanke toteutetaan yhdessä Pohjoiskalotin ympäristöneuvoston ja Barentsin yhteistyöverkoston kanssa.

Päätettiin, että komission tulee tulevaisuudessa seurata muoviroskaa ja mikromuovia koskevia asioita.

9.5 Tiedoksianto/ NVE – «Mirror» ja muut kansainväliset hankkeet/ Norjan vesistö- ja energiavirasto

Kohta jäi pois.

Johtopäätös: Katsaukset kohdissa 9.1-9.4 merkitään tiedoksi

10. Suositukset ja johtopäätökset

Kokouksessa annettiin 2 suositusta:

1. Lisätiedon tarve ja rajat ylittävä yhteistyö koskien Näätämöjoen lohikantoja
2. Vesienhoidon yhteistyö ja koordinointi Suomen ja Norjan välisellä kansainvälisellä vesienhoitoalueella

Lisäksi annettiin seuraavat johtopäätökset

Johtopäätös –sodanaikaiset jäämistöt/sotaromu Kaarasjoen kunnassa

Lääninhallitus tulee nostamaan sotajäämistöä koskevan asian esille Norjan kansallisille viranomaisille, koska ongelma on Norjassa.

Johtopäätös – perinnetieto

Perinnetieto nostetaan vuoden 2024 esityslistalle.

Johtopäätös – G. salaris-loisen leviämisen estäminen

Pyydämme, että Mattilsynet ja Ruokavirasto esittelevät vuoden 2024 kokouksessa toimia lohiloisen *Gyrodactylus salaris* leviämisen estämiseksi.

Johtopäätös - kyttyrälohi ja sen leviämisen vastaiset toimenpiteet 2023

On varmistettava, että komissio saa 2024/ mahdollisessa ylimääräisessä kokouksessa syksyllä

2023 tietoa siitä, kuinka kyttyrälohen vastaiset toimet onnistuivat ja missä määrin kyttyrälohia pääsi nousemaan rajajokiin vuonna 2023.

Läsnä olevat kuntien edustajat komissiossa pyysivät kahta pöytäkirjalisäystä, joista molemmat voidaan lukea kokonaisuudessaan niitä käsittelevissä pöytäkirjan kohdissa.

Pöytäkirjalisäys Kohta 6.1.2 kalanviljely/ paikallisten smolttien takaisinistutus Tenon vesistöön

Pöytäkirjalisäys Kohta 8.3. perinnetiedon neuvoston/ryhmän perustaminen

11. Komission seuraava kokous

Norjan puoli on saanut määrärahoja järjestää ylimääräinen rajavesistökomission kokous 2023. Norjan puoli kutsuu suomalaiset jäsenet kokoukseen marraskuun 2023 alussa. Toiveena on kutsua kokoukseen ministereitä ja tehdä näkyväksi yhteistyö rajojen yli, raja- ja naapurikuntien välillä sekä itse komission työ. Ohjelmaan voidaan mahdollisesti lisätä kyttyrälohia koskeva osio. Voidaan myös arvioida kesän kalastuskautta ja odotuksia tuleville vuosille.

Johtopäätös:

Norja vastaa järjestämisestä yhdessä sihteeristön kanssa. Paikka: Tana, marraskuun 2023 alussa.

Kokous vuonna 2024

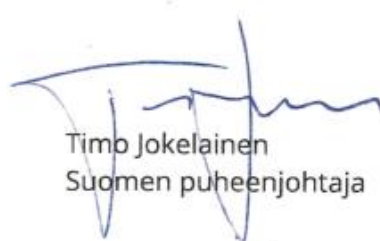
Timo Jokelainen ilmoitti, että komission kokous 2024 pidetään Utsjoella viikolla 36, 2.9 -5.9.2024.

12. Kokouksen päättäminen

Lisa Helgasson kiitti komission jäseniä, varajäseniä, asiantuntijoita, tulkkeja ja sihteeristöjä kokouksen valmistelusta ja päätti kokouksen klo 10:42.

Lisa B. Helgason
Norjan puheenjohtaja

Timo Jokelainen
Suomen puheenjohtaja

Liitteet

Osanottajaluettelo
Suositukset